

KUUROMYKKÄIN LEHTI

SUOMEN KUUROMYKKÄINLIITON ÄÄNENKANNATTAJA

N:o 7 & 8
Heinä- & Elok.

TOIMITTAJAT:
JOHN SUNDBERG. AUG. HELIÄ.
Vastaava.

1906
XI:sta vuosik.

Tilauksia vastaanotetaan kaikissa postitoimistoissa. — Hinta 1 m. 50 p. koko vuodelta.

Sisällys: Valter Forsius (kuv.). Jumalallinen johdatus. Muuan muistelmä. Kuuromykät haluavat oppia vieraita kieliä. Muistosoja vainajasta. Kirjeitä kuuromykkäiltä. Tietoja kotimaasta. Tietoja ulkomailta. Kirjevaihtoa. Ilmoituksia.

Valter Forsius

Suomen ensimmäinen aistinvialliskoulujen tarkastaja täyttää ensi syyskuun 14 päivänä viisikymmentä vuotta.

Sekä sokeain että kuuromykkäin ja tylsämielisten asiaa on hän toistakymmentä vuotta ajanut innolla sellaisella, että ehdottomastikin täytyy tunnustaa näiden kovaosaisten yhteiskunnan jäsenten raskaan elämäntaakan lieventämisen käyneen hänelle rakkaaksi ja tulleen tarkastajallemme sydämmen asiaksi. Jo nyt näkyy hänen kylvöstänsä aistinvialliskoulujen karulla pellolla runsaita, siunausta tuottavia hedelmiä. Ja me voimme omantunnon mukaisesti vakuuttaa, että Valter Forsius on ollut, on ja tulee olemaan mies oikealla paikallaan.

Jo vuoden 1904 Kuuromykkäin lehden maaliskuun numerossa (3) on maisteri Forsiuksesta seikkaperäisempi kirjoitus, joten tässä tyydymme vain pääpiirteissään tekemään selkoa hänen toiminnastaan maamme aistinviallisten hyväksi.

Valter Forsius syntyi 14 p:nä syyskuuta 1856 Porvoossa, Runebergin kaupungissa. Kävi koulua lyseossa, jonka rehtorina isänsä oli. Pääsi ylioppilaaksi 1875. Aikoi ensin lääkäriksi, jota

varten suoritti maisteritutkinnon 1880. Oli jo sitä ennen eli vuonna 1878 opettajana Porvoon lyseossa. Muutti 1882 opetta-



Valter Forsius.

jaksi Haminan tyttökouluun, jossa toimessa oli 4 vuotta. Kun Porvooseen perustettiin Suomen ensimmäinen kansanopisto, tuli

hän sen johtajaksi, jona oli 3 vuotta. Opettajatoimeen oli maisteri Forsiuksella synnynnäisiä lahjoja ja taipumuksia, josta syystä hän kaikkialla osasi saavuttaa oppilaidensa rakkauden.

Mutta kaitselmus ei ollut määrännyt maisteri Forsiusta täysiaististen lasten opettajaksi. Hän sai itselleen vielä raskaamman tehtävän, hän sai ruveta Suomen suurimmassa määrässä apua tarvitsevien, sen kurjimpien lasten, sokeiden, kuurojen, mykkien ja tylsämielisten asiaa ajamaan ja heidän kansalaisoikeuksiansa puoltamaan. Mutta joskin työnsä on raskas, niin saa hän olla varma siitä, että sitä hartaampi, sitä syvällisempi on se kiitollisuus, minkä hän poloisten suojattiansa, näiden omaisten ja ystävien puolelta osakseen saa.

Varmaankin kaikki maamme aistinvialliset tietävät, miten maisteri Forsius joutui aistinviallistemme hartaan ystävän, piispa Alopaeus vainajan toimesta aistinvialliskoulualalle, miten tarkastajamme sai valtiolta matkarahan, jolla matkusti 1886—87 tutkimaan aistinviallisten opetusta ja hoitoa Ruotsiin, Norjaan, Tanskaan, Saksaan ja Sveitsiin, ja miten hän sitten määrättiin 1890 Porvoon kuuromykkäinkoulun johtajaksi ja v. 1892 Suomen koulu-toimen ylihallitukseen maamme aistinvialliskoulujen tarkastajaksi.

Suureksi osaksi tarkastaja Forsiuksen toimesta muutettiin 1892 Suomen aistinvialliskoulut vakinaiselle, entistä paremmalle kannalle. Ja Valter Forsiusta meidän on etupäässä kiittäminen siitä armollisesta asetuksesta, joka maalisk. 29 p. 1904 annettiin, ja joka vei aistinviallisten asiaa aimo askeleen eteenpäin maassamme.

Suomen sokeat »näkevät» ja kuuromykkät »kuulevat» puhuttavan niitä suuremmoisisista laitoksista, joita on heidän opetustaan varten valtion varoilla kustannettu, ja joissa niin moni on itsekin tiedonvaloa saamassa ollut ja yhä vielä on, ja he kuulevat puhuttavan ja saavat itse kokea sitä siunausta, sitä lievitystä heidän kurjaan tilaansa, minkä tuottavat ei ainoastaan nämä koulut, vaan muutkin aistinviallisten hyväksi toimivat laitokset, ja he siunaavat sitä miestä, jonka Jumala, joka sokeatakin suojaa ja kuuroakin kaitsee, on pannut ikäänkuin heidän »isäkseen» näitä kaikkia toimittamaan ja Vapahtajamme »vähimpäin veljien ja sisarien» puolesta puhumaan.

Tässä ei ole tilaa kertoa, mitä kaikkea meidän tarkasta-

jamme eli »Valter», kuten k. m. koulujen alempien luokkien oppilaat häntä nimittävät, on yksinomaan aistinviallisten hyväksi tehnyt, puhumattakaan hänen monista toimistaan muilla aloilla.

Tahdomme vain puolestamme mitä sydämmellisemmin kiittää tarkastaja Valter Forsiusta hänen tähänastisesta jalosta elämäntyöstään ja toivottaa, että hänelle suotaisiin voimia vielä kauvan paikallaan pysymään, jotta hän itsekin ainakin osaksi saisi leikata kiitollisuuden sadon siitä laihosta, minkä hänen kaunis kylvönsä Suomen aistinviallisten työvainiolla tuottaa. Kauvan eläköön ja vaikuttakoon Suomen aistinvialliskoulujen ensimmäinen tarkastaja, maisteri Valter Forsius!

Jumalallinen johdatus!

»Minä tahdon kantaa teitä hamaan vanhuuteen, ja siihen asti, kun te harmaaksi tulette, Minä sen teen, Minä nostan, kannan, ja pelastan.» (Prof. Jesaij. 46 luv. 4 värsy.) Tämä on ihana lupaus Jumalalta meille ihmislapsille. Oi, jos voisimme antautua näin uskollisen ja parastamme valvovan ystävän huolenpidon alle, niin olisimme onnellisia. Mutta usein me pakenemme tätä ystävää ja pidämme Jeesuksen seuraa ala-arvoisempana kun maailman. Maailman tie usein näyttäytyy ihanalle, mutta Jumalan uskollisuus on loppumaton. Sittekin, kun olemme saaneet kyläksemme maailmasta, ilmenee Jumalan uskollisuus muuttumattomana. Langettuamme rientää taivaallinen isä nostamaan, uuvuttuamme rientää sama Isä rakkautensa käsivarsilla kantamaan. Viimein pelastaen kaikesta näyttää Hän henkemme silmille sen ihanuuden, minkä Hän on meille valmistanut, niinkuin lupaus kuuluu: »Mitä ei yhdenkään silmä ole nähnyt eikä korva kuullut eikä sydämeen ole astunut, sen on Jumala valmistanut niille jotka Häntä rakastavat.»

Sisarenne

Hulda Hakala.

Muuan muistelma.

Oleskelin useina kesinä J:n pitäjässä Karjalassa. Toisena kesänä siellä ollessani muutti pitäjään uusi rovasti, ja eräänä päivänä kutsuttiin minä hänen luokseen vieraaksi niiden kanssa, joiden luona asuin. Vieläkin voin mielikuvituksissani nähdä tuon lempeän vanhuksen istuvan kamarinsa keinutuolissa. Huoneeseen paistavat auringonsäteet leikkivät hänen harmaissa kiharoissaan ja otsaltaan loisti kirkas ilme. Heti ensi silmäyksellä huomasin seisovani edessä miehen, jonka sydämeen Jumalan rauha oli tunkeutunut. Hän istui hiljaa kiikutellen, vetäen silloin tällöin haikun palavasta paperossista. Hän jutteli ja laski leikkiä toisten huoneessa olevien kanssa. Mutta yht'äkkiä kääntyi hän minun puoleeni.

»Minkä uran olette itsellenne valinnut, nuori ystäväni?» kysyi hän.

»Kuuromyökkäinopettajan», vastasin.

»Kuuromyökkäinopettajan!» — Hänen huudahduksessaan oli kummastusta ja iloa. »Kaunis tehtävä! Ompa tosiaankin. Ajatelkaapas, että saatte olla välikappaleena Jumalan kädessä johtamassa Hänen kaikkien pienimpiänsä Hänen luokseen. Suokoon Jumala teille voimia ja runsaasti siunausta.»

Olin häpeissäni näistä hänen sanoistaan. Tiesinhän itse varsin hyvin, etten juuri sitä asiaa ollut etukädessä ajatellut, kun kuuromyökkäinopettajaksi antautua päätin. Mutta näissä vanhan rovestin sanoissa oli hellä kehoitus nuorelle sydämmelle, joka tosin paloi rakkaudesta ja toimintahalusta kärsiviä kanssaveljiä kohtaan, mutta jolle ei vielä ollut selvinnyt, että kuuromyökkäinopettajan ennen kaikkea pitää olla lähetyssaarnaajan sanan syvimässä merkityksessä.

Vanhus istui hetkisen vaiti. Sitten väreili sydämmellinen hymy hänen huulillaan, ja hän jatkoi: »Minussa näette hartaan kuuromyökkäin ystävän.»

»Sepä oli hauskaa kuulla», sanoin. »Valitettavasti on niin vähän sellaisia, jotka heidän hädästään mitään välittävät.»

»Tiedättekö, mistä se riippuu?» hän kysyi. »Katsokaas siitä, että kuuromyökan puutteellisuutta ei heti huomaa. Hän liik-

kuu esteettömästi. Katseensa on yhtä valpas kuin täysiaistisenkin. Meillä ei ole aavistustakaan, että edessämme on yksi surkultavimmista olennoista, ellemmme vaan näe hänen viittailevan eli kuule hänen puhuvan. Sokeat luullakseni saavat yleensä enemmän myötätuntoa osakseen. Sokean puutteellisuus on paljon enemmän silmiinpistävä, kuin kuuromykän. Ja heti ensi silmäyksellä huomaa hänen suuren avuttomuutensa. Ja sittenkin on sokea minusta kuitenkin paljon rikkaampi kuuromykkään verraten. Ajatelkaapas, ettei voi kuulla edes äidin hyväilevää ääntä, ei kuulla isän ystävällistä äänensävyä, eikä yleensä mitään muutaakaan, jota varten olemme kuulon lahjan saaneet. Todellakin, nuori ystäväni, on uranne kadehdittava.»

»Mutta», lisäsi hän, »sanoin äsken, että näette minussa harmaan kuuromykkäinystävän. Kerron nyt, kuinka siksi tulin.»

Antakaamme siis vanhuksen kertoa.

»Kuten tiedätte, tulin tänne K:n pitäjästä. Olin siellä ollut ehkä pari vuotta, kun joku eräänä päivänä naputti virkahuoneeni ovelle. Keski-ikäinen mies astui sisään. Hän näytti kalpealta ja riutuneelta. Kysyessäni asiaansa, hän vain pudisti päätään ja ilmoitti viittauksilla olevansa kuuromykkä. Otin kynän ja paperia, mutta kun ojensin hänelle kirjoitetun kysymyksen, pudisti hän uudelleen päätänsä. Hän ei kirjoitusta ymmärtänyt. Myöhemmin sainkin selville, ettei hän ollut koskaan ollut kuuromykkäinkoulussa. Olin hänen edessään aivan avuttomana. Mitenkä nyt asiasta selviytyisin. Lopuksi otin rahakukkaroni taskustani. Arvelin hänen ehkä tulleen apua anomaan. Mutta nytkin hän vain pudisti päätään. — Kauvan aikaa seiso i hän siinä minua katsellen niin avuttoman liikuttavin katsein, että silmäni vasten tahtoani täyttyivät kyynelistä. Yht'äkkiä hän vilkastui. Hyvin havainnollisilla merkeillä koitti hän tulla ymmärretyksi. Hän viittasi itseensä ja oli penkovinaan (= ikäänkuin olisi kaivanut) lapiolla maata; osoitti pihalla olevaa hevosta, maiskutti huulillaan ja oli ajavinaan. — Nyt selveni asia minulle. Ymmärsin hänen etsivän työtä.»

»Ajattelin, että kelpaa häntä koittaa. Tosin tulisi vaikeaksi, saada häntä asioita ymmärtämään, mutta ehkäpä siitäkin Jumalan avulla selviydytään. Ojensin hänelle käteni ja nyökkäsin

myöntävästi päätäni siten ilmoittaakseni, että asia oli päätetty ja että hän saisi jäädä luokseni pappilaan. Ah, olisittepa vaan nähnyt, miten iloiseksi hän tuli. Suuria, kirkkaita kyneleitä helmeili hänen kuihtuneita poskiansa pitkin. Vein hänet sitten keittiöön ja pyysin palvelijattarien antamaan hänelle ruokaa. Hän söi kovalla ruokahalulla. Sitten sain tietää, että hän jo kauvan oli kuljeskellut pitkin pitäjää työtä etsimässä, siinä kuitenkin onnistumatta. Kuka tietää, paljoko tuo mies raukka oli saanut kärsiä. Tästä saattoi käsittääkin, että hänellä oli niin kova ruokahalu, sillä eihän Matti — se oli hänen nimensä — yleensä ollut mikään suursyömäri.»

»Matista tuli hyvin pian koko pappilan suosikki, ja hän sen todella ansaitsikin. Aina oli hän valmis auttamaan. Itseään ei hän koskaan säästänyt. Missä hän vain voi, siellä oli hän valmis työhön tarttumaan. Hän sai toimekseen hevosten hoitamisen. Tallirenginvirkansa toimitti hän hyvin — minusta hän näytti monasti sen tekevän aivan liiankin hyvin. Hevoset tulivat hyvin pian pyöreiksi ja kiiltäviksi. Tarkkaa huolta pitävä hän niistä oli myöskin. Muistan esim. varsin hyvin erään kerran, jolloin piti matkustaani asemalle ja Matti oli mukana. Minulla oli kiire ja joudutin ehkä liika kiivaasti hevosia. Silloin tarttui Matti päätävästi käsivarteeni ja katsoi minuun niin rukoilevasti, että ajattelin: saakoon hän tahtonsa tapahtumaan; kyllä me kuitenkin ajoissa perille ennätämme. Minä olin aina hänelle ehdottomasti rakkain. Kuinka monasti olinkaan hänen hartaasta uskollisuudesta liikutettu ja kiitollinen. Kun meidän talvisin piti yhdessä lähteä pitäjälle, ei hän tiennyt, miten hyvin hän olisi minut vällyillä peittänyt. Kun hän arveli tarvittavan, ei hän myöskään viivyttellyt kääntää ylös turkinkaulustaani.»

»Mainitsin äskettäin, ettei Matti ollut käynyt mitään koulua. Kuitenkin kävi hän ahkeraan kirkossa. Joka sunnuntai istui hän siellä määrätyllä paikallaan. Totuin siihen niin, etten oikein tuntenut olevani entiselläni (= en ollut niinkuin ennen), kun hänen paikkansa joskus oli tyhjä. Hän katsoi herkeämättä koko saarnan ajan minuun niin kysyvä ja harras ilme kasvoissaan, että näytti siltä, kuin olisi hän aikonut katkoa kuulonsa kahleet saadakseen edes hiukankin tietää tuosta ylhäällä olevasta hyvästä

ja armiaasta Isästä. Häntä Matti raukka palveli omalla tavallaan. Toiset kertoivat minulle, että hän joka ilta ennenkun nukkui, pani kätensä ristiin rinnalleen ja huokasi niin vavisten ja kaihomielin, että tuntui siltä, kuin olisi rintansa halkeamaisillaan.»

»Sitten hän uskollisesti palveli minua monta vuotta. Hän oli aina iloinen ja tyytyväinen — kunnes tuli kevät, jolloin muutoni tänne oli lähenemässä. Silloin alkoi hänen muutonsa synkistyä. Arvelin hänen luulevan, etten aikoisi ottaa häntä mukaan. Hän ei syönyt juuri mitään, emmekä me tietäneet, mitä tehdä. Koitin selittää hänelle, että hän kyllä saisi seurata mukana tänne, mutta luulen, ettei hän ymmärtänyt minua.»

»Eräänä päivänä kerrottiin Matin olevan sairaan. Lähdin heti väentupaan häntä katsomaan. Hän makasi ankarassa kuumeessa eikä näyttänyt tuntevan minua. Lähetimme lääkäriä hakemaan, ja tämä antoi määräyksensä. Mutta ei niistä ollut apua. Matti tuli huonommaksi päivä päivältä, ja aloimme kaikin käsitää, että hän oli pian pääsevä pois.»

»Sitten koitti hänen kuolinpäivänsä. Minulle sanottiin hänen olleen koko aamun kovin levottoman. Monta kertaa oli hän noussut istumaan vuoteelleen ja kaihomielin katsellut pihalle. Menin suoraa päätä hänen luokseen. Silloin kohousi hän taasen äkisti istumaan ja viittoili kiivaasti haluavansa juoda. Tarjosin hänelle vettä, mutta hän siitä heti kieltäytyi. Uudelleen viittoili hän kuumeentapaisesti, että hän halusi juoda, ja osoitti samalla minun virkahuoneeni ovea. Silloin aloin ymmärtää, että hän halusi Herranehtoollista. Mitenkä olisin voinut sen häneltä kieltää? Hän ei tosin ollut oikeutettu Herranehtoollista saamaan, mutta tiesinhän, että Jeesus oli tämänkin kovaosaisen raukan puolesta kuollut. Kiirehdin siitä syystä hakemaan ehtoollistavaroita ja annoin hänelle Herranehtoollista. Väki oli kokoontunut tupaan, ja kaikkien silmät olivat kyynelissä.»

»Sitten vaipui Matti takaisin vuoteelleen onnellinen hymy huulillaan. Hetkisen kuluttua huomasimme hänen päässeen kotiin.»

Vanhan rovastin kertomus loppui. Silmäkulmassaan kimalteli kirkas kyynel, ja me kaikki huoneessa olevat olimme ajatuksiimme vaipuneina. Äkisti nousi rovasti ja meni akkunan luo

katselemaan ulapalle, joka siellä päivänpaisteessa kimalteli. Hetkisen äänettömyyden perästä sanoi hän: »Niinpä todellakin, hän meni kotiin. Olen varma siitä, että kerran tapaamme toisemme tuolla ylhäällä.»

Tuo rovastivanhuskin lepää jo J:n pitäjän rauhaisassa kirkkomaassa. Hänen haudallaan kasvaa koivu, joka viattomilla kukkasilla koristetulle kummulle kastepisaransa aamuin pudistaa. Mutta milloinkaan en unohda hänen minulle lausumaansa Jumalan siunauksen toivotusta valitsemalleni opettajauralle. Milloinkaan en myöskään unohda kuuromykstä palvelijasta kertomusta, minkä tässä vain vaillinaisin piirtein olen kyennyt kuvailemaan.

Edv. Lück.

Kuuromykät haluavat oppia vieraita kieliä.

Kun meikäläisissäkin kuuromykissä näyttää heränneen halu opiskella vieraita kieliä, niin lienee paikallaan tässä hiukan lyhennettynä kertoa, mitä Norjassa ajatellaan norjalaisten kuuromykäin halusta oppia ulkomaisia kieliä. Norjalainen k. m. lehti, »De døves Blad», kertoo siitä muun muassa seuraavaa:

»Kööpenhaminan kuuromykät ovat innokkaat saamaan toimeen *iltakursseja*. Mieluummin haluaisivat he siellä oppia ruotsia ja saksaa.

On ilahuttavaa nähdä, että kuuromykät alkavat vakavasti tuumia yhä enemmän itseänsä kehittää. Ja toivomme, että meidänkin kuuromykkäinyhdistykset seurasivat esimerkkiä. Emme kuitenkaan tahdo kehoittaa vieraita kieliä opiskelemaan.

Ennen kaikkea olisi sellaisissa iltakursseissa opetettava oman maan kieltä.

Kun lukee ulkomaisia k. m. lehtiä, niin huomaa useinkin, että nekin kuuromykät, jotka luulevat olevansa mestareita ja esiintyvät parempina kuin muut kuuromykät, joita he pitävät vähemmän kehittyneinä ja huonolahjaisempina, käyttävät puheessaan sanoja ja lauseparsia, joita he eivät itsekään ymmärrä, ja monasti kirjoittavat he sillä tavalla, että ehdottomastikin tulee ajatelleeksi:

sinä poloinen, sinä olet ylpeäluontoinen narri; ethän itsekään käsitä, miten vähän sinä vielä tiedät.

Olisi siitä syystä välttämätöntä oppia oman maan kieltä paremmin; eikä se tapahdu vain muutamassa tunnissa. Siihen vaaditaan sekä aikaa että vakavaa työtä. Koulussa on saatu hyvä perustus, ja sen päälle on rakennettava. Ja juuri iltakurssit auttaisivat siinä rakentamisessa.

Meidän maassamme on syntymästään asti kuuromyykinä olleita, jotka osaavat sekä puhua että kirjoittaa kieltämme niin hyvin, että on oikein hauskaa sitä kuulla ja nähdä. Joukossamme on myöskin sellaisia, jotka hiukan osaavat vierasta kieltä. Kuinka he ovat niin pitkälle päässeet? Ahkerasti opiskelemalla, sen jälkeen kun olivat kuuromyykinäkoulusta päässeet pois. Se olkoon toisille kehoituksena, niin että he ajattelevat: ahkeralla työllä voin minäkin tulla yhtä kunnolliseksi; tahdon alkaa etsiä tietoja, ja siinä kärsivällisesti ahkeroida, kunnes olen päämäärän saavuttanut. Mutta muistakaa: siinä tarvitaan kestävyyttä. Se ei tapahdu vain muutamana iltatuntina. Ei, sitä on jatkettava vuodesta vuoteen. Siis: ryhtykää toimeen ja olkaa siinä kestäväiset!»

Muistosanoja vainajasta

Kuuromyykinä Kaarlo Nestor Sipilästä, syntynyt Vesilahdella Vakkalan Sipilässä helmik. 25 p. 1876. Pitkällistä yskää sairastettuansa kävi hän sisarensa Fannyn kanssa joka tohtorin luona Tampereella, Vesilahdella ja Tyrvällä, mutta kaikki turhaan. Yskänsä tähden tuli kurkkunsa kovin kipeäksi, ei kukaan tohtori voinut parantaa häntä. Viimeiseksi isänsä ja Fanny siskonsa veivät hänet Helsinkiin viime toukokuussa professori Laitisen luo, joka tutki häntä sanoen kurkun vaaralliseksi ja määräsi hänet sairashuoneeseen. Sitten isänsä ja Fannyn palattua kotiin, jäi sairas yksin sinne, jossa hän viipyi 1 kuukauden, jolloin äitinsä ja isänsä menivät Helsinkiin katsomaan häntä, mistä hän tuli hyvin iloiseksi tavatessaan vanhempansa pitkästä ajasta, ja Nestor sanoi heille: »tahdon mennä pois kotiin kuolemaan». He tulivat

yhdessä takaisin kotiin Helsingistä Juhannuksen jälkeisenä maanantaina. Huomasin hänen olleen kuitenkin tyytyväisen ja kärsivällisen sairautensa aikana. Sairautensa viime päivinä hän kirjoitti Ritalan kuuromykille pyytäen heitä tulemaan katsomaan viimeisen kerran. Hänen pyyntönsä täyttivät Vilho ja Kalle Ritala; ja Nestor tuli sangen iloiseksi, kun sai tavata vielä rakkaita ystäviänsä. Paljon ei hän jaksanut enää puhua, vaan kertoi kuolevansa mielellänsä ja tahtoi päästä pois taivaaseen Jumalan luo Jeesuksen Kristuksen tähden. Siellä on paljon suurempi ilo, kuin maailmassa, jossa on syntiä, vaivaa, kärsimyksiä, murheita ja tuskia. Heidän seuraavana päivänä mentyä pois kotiin, hän eli sen jälkeen vain 5 päivää. Heinäk. 15 p:nä sunnuntaina aamulla klo 5 hän nukkui rauhallisesti viimeiseen kuolon uneen Vesilahdella kodissaan. Vanhempansa ja 2 siskoansa jäivät häntä katkerasti kaipaamaan ja suremaan.

Eläessään oli hän aina hyvin lempeä, sievä, nöyrä, kuuliainen vanhempiansa kohtaan ja raittiutta harrastavainen. Ei hän nauttinut mitään väkijuomia moneen vuoteen. Pyhässä raamatussa on kirjoitettu, että juomarit eivät Jumalan valtakuntaa peri.

Hän oli taitava puuseppä ja maanviljelijä y. m. Hän oli saanut monta ensimmäistä palkintoa maanmiesseurassa ja hevoskilpailussa.

Emäntä ja isäntä Sipilä lähettivät kutsumuskorttia sukulaisille, tuttaville, k.-mykille, minullekin Nestor-vainajan hautajaisiin elok. 5 p:nä, jolloin kokoonnuimme Vesilahden siunaushuoneessa. Meitä oli 7 k.-mykkää Kiikasta, Tampereelta y. m., mutta toiset eivät tulleetkaan, syystä että satoi paljon vettä.

Siunaushuoneessa veisattiin virsi ja kerrottiin Nestorin elämäkerta, jonka loputtua lähdimme syvän surun valtaamina hänen lepokammiotansa kohden, jonka luona veisattiin muutamia värsyjä ja rovasti J. S. Ticklén siunasi Nestor-vainajan ruumiin. Sen jälkeen laskivat seppeleitä omaisten puolesta Fanny Sipilä, Ritalalaisten puolesta Vilho Ritala, Laukon paroonin puolesta peltori A. V. Vikström, lausuen kukin jäähyväissanoja vainajalle. Muita pienempiä seppeleitä laskivat emäntä E. Ryönä, Lyydia ja Anna Ryönä sekä Tilda Vassi.

Hautaustoimituksen päätyttyä kokoontuimme surutaloon viettämään vainajan muistoa. Siellä viivyimme 3 päivää, jonka jälkeen hajaannuimme kukin omaan kotiin.

T—a.

Kirjeitä kuuromykiltä.

Kuhmoniemiellä 25 p. kesäk. 1906.

Rakkaat opettajat ja kuuromykät!

Pyydän anteeksi, kun en ole kirjoittanut yhtään kertaa kuuromyökkäin lehteen. Nyt annan tietoa itsestäni kuuromyksille ja tämän lehden lukijakunnalle. Olen ollut, Jumalan kiitos, terve tänä vuonna.

Olen syntynyt Kuhmoniemen pitäjässä 1 p. Jouluk. v. 1883 kuurona. Minut vietiin Kuopion kuuromyökkäinkouluun v. 1894 ja pääsin koulusta v. 1901. Silloin meitä laskettiin Herranehtooliselle Helluntaina. Sitten palasin vanhempaini luokse Kuhmoniemielle. Kotona minusta tuli käsityöläinen ja karjanhoitaja. Ajattelin aina Jumalanpalveluksessa, että tahdon tehdä työni huolellisesti ja ahkerasti Jumalan kunniaksi ja muistaa, että Jumala katselee hiljaista työtäni ja iloitsee minusta. Vanha tätini neuvoi, millä tavalla hoidetaan lehmiä ja lampaista; ja minä opin halusta, ja autan vanhaa tätiäni ja äitiäni työssä. Olen hoitanut 5 vuotta karjaa. Meillä kotona on hyvä maanviljelys. On toisinaan enemmän ja toisinaan vähemmän kuin 10 lypsylehmää ja 2 hevosta. Talvisin on 8 lammasta ja kesällä karitsoineen tulee yhteensä 14 lammasta.

Täällä Kuhmoniemen pitäjässä on 4 kuuromyökkää nimittäin 2 tyttöä ja 2 poikaa; 1 poika, veljeni, on pois lähtenyt maailmalle. Veljeni Viktori kirjoitti minulle, että hänellä on hyvä olla Savonlinnassa. Hän on rautaseppä tahi rautatien työmies.

Muistakaa ja rukoilkaa Jumalaa, ettemme lankeisi kiusaukseen. Toivon, että kaikki kuuromykät ostavat Segersvärdin kirjan, joka maksaa noin 2 mk. Veljeni osti sen Kajaanin kirja-kaupasta. Minusta on helppoa ymmärtää, mitä siellä puhutaan.

Lukeminen on hyvin tärkeätä. Surullista on nähdä, että moni ihminen ei milloinkaan lue, eikä kuule Jumalan sanaa.

Elä väsy rukoillessa! Jumala kuulee rukouksen! Toivon, että pyhän aikana ja sunnuntaisin kaikki kuuromykät lukisivat raamatunselityksiä ja Jumalan sanaa, eivätkä ajattelisi maailman asioita, eivätkä huvittelisi iltamissa eikä lörpöttelijäin kanssa.

Pyydän nöyrimmästi, että kuuromykkien pappi olisi hyvä ja kävisi meidän luokse opettamaan Jumalan sanaa.

Äitini on varoittanut minua usein käymästä iltamassa, kylässä y. m., ja muistuttanut lukemaan ahkerasti Jumalan sanaa.

Sanon tuhansia tervehdyksiä kaikille tuntemattomille ja tuttaville opettajille ja kuuromykille!

Jääkää Herran haltuun!

Kunnioituksella

E. M. Polvinen.

Osoite: Kuhmoniemi Lentualan kylä N:o 22.

Tietoja kotimaasta.

Alavuuden pitäjän kirkossa pidettiin jumalanpalvelus kuuromykille heinäkuun 7—8 p:nä. Siellä oli läsnä noin 26 kuuromykkää. Erästäkin perheestä Töysän pitäjässä tuli 3 k.-m. sisarusta, jotka käyvät Jyväskylän k.-m. koulua ja ovat kaikki samalla luokalla.

Raamatunselityksiä pitivät pastori Luoma ja opettajatar Anna Vainio (entinen Ekholm). 8 p:nä kävi 21 k.-mykkää Herran-ehdoollisella.

E. S.

Hopeahäät. Elokuun 13 p:nä vietettiin Alavuuden pitäjässä »Savisaaren» kuuromykkä parikunnan kodissa hopeahäitä. Ja tämä merkitsee, että kuuromykät Eljas ja Maria Savisaari ovat olleet yhdessä avioliitossa 25 vuotta. Heillä oli 6 lasta, mutta 2 on kuollut ja 4 elossa. 2 on käynyt lävitse ja 2 parhaillaan käy koulua. Toivotaan, että hopeahääpari vielä eläisi niin kauan, että voisi viettää kultahäitä.

E. S.

Jyväskylän kuuromykkäinkoulussa oli viime lukuvuonna kaikkiaan 108 oppilasta, joista tänä vuonna pääsi pois koulusta 26 oppilasta. Nämä kaikki, paitsi yksi, joka jo ennen oli Herran-ehdoollisella käynyt, ja eräs tyttö, uudistivat 26 p. toukok. kasteensa liiton ja kävivät seuraavana sunnuntaina ensi kerran Herranehtoollisella Jyväskylän kaupungin kirkossa.

Turun jatkokursseissa kertoo eräs kurssilainen tapahtuneen hämmästyttäen herättävän teon, kun eräs kuuromykkä, nimeltä Otto Toukola, lähetti pastori Nordmanille kirjeen, jossa vaadittiin uskonnon opetuksen poistamista k.-m. kouluista. Toiset kuuromykät tätä tekoa suuresti ihmettelivät ja pahoittelivat.

Kuuromykkäin hengellinen hoito. H. M. Keisari on määrännyt palkattavaksi kaksi kuuromykkäin hengelliseen hoitoon

perehtynyttä pappia matkustelemaan eri paikoissa maassa. Kumpaisenkin papin palkkio on 5,000 mk., vuodessa ja korotetaan se 500 mk:lla joka 5 vuoden kuluttua.

Juna ajanut kuuromykan yli. Eräänä sunnuntaina ajoi juna n:o 3, joka lähtee Viipurista kl. 1,09 päivällä, miehen yli vähän matkaa Viipurista Hovinmaalle. Kuolema seurasi melkein heti, toinen jalka lensi ruumiista radan sivulle, ruumis jäi keskelle rataa. Näin surullisen kuoleman saaneen kertoivat paikalla olijat olleen kuuromykan, mikä selittää syyn tapaturmaan.

Kuopion maanviljelysnäyttelyssä keskusteltiin myöskin aistinviallisten käsitöitä koskevista asioista. Tätä varten valittiin komitea, johon tulivat aistinvialliskoulujen tarkastaja Valter Forsius, pastori K. Lyytikäinen, herra A. Iivonen, johtajatar S. Häggman, opettajatar H. Luoma ja neiti A. Bruun.

Ja hyväksyi tämä komitea seuraavat ponnet (= päätöslauseet):

maamme aistinviallisten, raajarikkoisten, tylsämielisten ja pahantapaisten henkilöiden käsiteollisuusharrastuksen herättämiseksi yhteis- ja osuustoiminnalliseen suuntaan on näiden henkilöiden kasvatuslaitoksissa tehtävä selvää mainitun aatteen tärkeydestä;

on koetettava saada aikaan osuuskuntia, joita avustettaisi helppoilla valtiolainoilla ja joiden tehtävänä olisi lähettää eri paikkakunnille kiertäviä käsitöidenneuvoja, välittää työkalujen ja työaineitten hankkimista, perustaa yhteisiä myymälöitä ja työhuoneita y. m. y. m.;

entistä enemmän on perustettava paikallisia yhdistyksiä ja työvälistötoimistoja;

valtion on kannatettava yksityisten perustamia käytännöllisiä työkouluja, jotka toimivat jatkona nykyisille kasvatuslaitoksille;

on pantava toimeen kysymyksenalaisten käsityöntekijäin töiden näyttelyitä;

kokouksen on tehtävä hallitukselle anomus komitean asettamisesta pohtimaan asiaa ja esittämään käytännöllisiä toimenpiteitä sen ajamiseksi.

Samassa kokouksessa olleesta aistinvialliskoulujen *näyttelystä* kirjoittaa muuan mukana ollut seuraavaa:

»Aistinvialliskoulujemme käsityöopastus on aina maassamme ollut kiitettävällä kannalla ja mielihyvällä Kuopiossakin katseli näiden monipuolisia kokoelmia. Juuri tuo töiden monipuolisuus se eritoten allekirjoittanutta miellytti, ja tässä minä näin sen muodon, mihin soisin, kuten edellä huomautin, meidän muittenkin käsityöpajojemme pyrkivän. Asian ymmärtäjät saattanevat ehkä

huomauttaa tässäkin ryhmässä vähemmin onnistuneista huonekalumuodoista, korituoleista j. n. e., mutta pääasia on, kuten sanottu, että oppilaat niissä saavat mitä monihaaraista käsityöopetusta, jonka kautta heillä ei ole »peukalo keskellä kämmentä», olipa valmistettava mitä hyvänsä.

Uimamaistereiksi vihittiin Helsingin uimakoululla elok. 26 p:nä muun muassa k.-mykät Eino Karilas ja Aukusti Virtanen.

Taas kamala ihmisen yliajo rautatiellä. Viime maanantaina ajoi Seipäjoelta Vaasaan tuleva paikallisjuna Tervajoen aseman ja Vedenojan pysäkin välillä k.-mykän vaimon yli. Vaimo oli kotoisin Vähäkyröstä, ijältään 60 tienoissa nimeltä Gröndahl, kuuromykkä ja tuli töistä Vedenojan tiilitehtaalta. Juna työnsi edellään vaimoa, kunnes saatiin pysähtymään. Pää ja vatsa surkeasti murskautuneena otettiin hänet junaan kuletettavaksi Lääkinsairaalaan Vanhaan Vaasaan. Mutta Laihialta lähdettyä oli vaimo jo kuollut.

Lahjoitus. Majurin leski, rouva *Lina Fors*, joka täällä viime keväänä kuoli, on Helsingin kuuromykkäin yhdistykselle lahjoittanut 1,000 markkaa käytettäväksi siihen tarkoitukseen, minkä yhdistyksen hallinto sopivammaksi katsoo.

Pohjoismaiseen kristilliseen ylioppilaskokoukseen Savonlinnassa otti osaa kaksi innokasta kuuromykkäin ystävää, nimittäin pastori *Iversen*, joka on »Pohjoismaisen sisälähetyksen» puheenjohtaja ja muun muassa perustanut kodin vanhoille kuuromykille Norjan pääkaupungin, Kristiaanin läheisyyteen, sekä rouva *Heidenreich*, joka sanotun kodin johtajattareksi äskettäin valittiin. Hän on nyt 78 vuotias, mutta mieleltään vielä nuori ja virkeä. Hän sanoi aikovansa ottaa osaa ensi kevänä Köpenhaminassa pidettävään »ensimmäiseen pohjoismaiseen kuuromykkäinkokoukseen.»

Toisen palkinnon sai Kuopion maanviljelysnäyttelyssä muiden muassa kuuromykkä *Maria Lahdensuu* Pieksämäeltä kutoimatöistään.

Neljä ensimmäistä palkintoa olisi Suomen aistivalliskoulujen näyttelyosasto ammattimiesten lausunnon mukaan ansainnut Kuopion maanviljelysnäyttelyssä.

Uimakoulua Helsingissä kävi tänä kesänä muiden muassa seuraavat kuuromykät: *Oskar Wetzell*, *Eino Karilas*, *Antti Jokelainen*, *Karl Helenius*, *Bruno Monton*. Kaikilla muilla paitsi ensinmainitulla oli aikomuksena saada uimamaisterin arvo. — Vaasan uima-

juhlassa ja tšekäläisissä uintikilpailuissa ovat Oskar Wetzellin reip-paita uimahyppyjä ammattimiehet hyvin kiittävästi arvostelleet.

Toimitukselle on lähetetty seuraavia aikakauslehtiä ja kirjallisuutta: Jyväskylän kuuromyökkäinkoulun vuosikertomus, Tukholman kuuromyökkäin yleisen sairaus- ja hautausapurahaston vuosikertomus, Kuuromyökkäin auttajayhdistyksen keskushallinnon vuosikertomus, Venersborgin kuuromyökkäinkoulun vuosikertomus, »Nordisk tidskrift för döfstumskolan» (ruotsalainen k.-m. lehti), »Kurtummade söber» (virolainen k.-m. lehti), »Neue Zeitschrift für Taubstumme» (saksalainen k.-m. lehti), »Revue Belge des Sourds-Muets» (belgialainen k.-m. lehti).

Tietoja ulkomailta.

Hampurin kuuromyökkäinyhdistyksen juhla. Toukok. 13 p. vietettiin Hampurissa suurta juhlaa, syystä että »Hampurin kuuromyökkäinyhdistys» ja »Hampurin kuuromyökkäinliitto» silloin liittyivät yhdeksi yhdistykseksi. Vanhemman näistä kahdesta, »H:n k.-m. yhdistyksen» perusti tammik. 1 p. 1891 herra John Pacher. Sen tarkoituksena oli tukea tarvitsevia kuuromykkiä; sitten saatiin kootuksi rahasto kuuromyökkäin oman kodin rakentamista varten. Yhdistyksen viimeinen puheenjohtaja, herra A. Gehrken, on suurella taidolla johtanut niitä pitkäaikaisia ja vaikeita keskusteluja, joiden johdosta sitten yhteenliittyminen aikaan saatiin. Hänen ansionsa tunnustain ovatkin jäsenet valinneet hänet uuden yhdistyksen ensimmäiseksi puheenjohtajaksi.

»H:n k.-m. liiton» perusti 27 p. tammik. 1894 herra Otto Holst nimellä »Kuuromyökkäin-ystävyyss-seura», jossa alussa oli 11 jäsentä. Sen tarkoituksena oli seurustelu ja huvittelu; sen oli määrä panna toimeen huvimatkoja, näytäntöjä, y. m. s., jommoisia ei kuuromykillä ollut siihen asti ollut. Kun jäsenluku kasvoi, syntyi vakavien pyrintöjen, erittäinkin avustusrahaston perustamisen tarve. Mutta kun vanhemmalla yhdistyksellä oli sama tehtävä, syntyi riitaisuuksia, joista oli seurauksena, että usea jäsen siirtyi nuorempaan yhdistykseen. Tämä riita on nyt kummankin yhdistyksen yhteenliittymisen kautta saatu loppumaan. »Sotakirves on muutettu rauhankirjeksi», sanoo »Neu Zeitschrift für Taubstumme» (= Kuuromyökkäin uusi aikakauslehti), josta edelläolevat tiedot olemme ottaneet. Siinä kirjoitetaan vielä seuraavaa:

»Oli epäilemättä kaikista parhaiten tehty, että molemmat yhdistykset liittyivät yhteen. Siten saatiin vihdoinkin varojen ja

voimien hajaantuminen loppumaan ja yhteisissä pyrinnoissa tullaan paraiten hyviin tuloksiin pääsemään.

Mutta tämän liiton haluaisin olevan vielä hyvänä alkuna yhä suurempaan, yhteiseen veljeytymiseen, josta toisinaan avoimin silmin uneksin. Jos kahden saman kaupungin yhdistyksen yhteen liittyminen tuottaa voimia ja arvoa, kuinka paljon arvokkaampaa se olisikaan, jos *kaikki* Saksan kuuromykkäinyhdistykset ojentaisivat kattä toisilleen ja muodostaisivat yhden ainoan suuren »Saksan kuuromykkäinliiton». Maaseudun kuuromykkäinyhdistysten keskuudesta on lähtenyt alku siihen, mutta liittymisen pitäisi vain oleman hartaamman ja yleisemmän. Kaikkien maiden yhdistysten pitäisi esimerkkiä sitten seuraaman, ja siitä voisi syntyä kansainvälinen veljesliitto, josta seuraukset olisivat kaikille siunausta tuottavia.

Mutta tämä on toistaiseksi vain uni. Iloitkaamme siitä, mitä tänään olemme aikaan saaneet ja toivottakaamme siitä syystä »Hampurin yleiselle kuuromykkäinyhdistykselle» onnea ja siunausta sydämen pohjasta!» M.

Huomaamme kuuromykkäin muuallakin kuin meillä yleisemmin alkavan yhdistyä, joten se on ikäänkuin ajan hengen vaatimus. Suomen kuuromykkäinliitto on kenties ensimmäinen tämänlaatuinen liitto. Työskennelkäämme innolla ja yhdistynein voimin liittomme hyväksi, siten osoittaaksemme, mikä suuri ja laaja tehtävä sillä on kuuromykkieimme kohottamiseksi, sivistämiseksi ja onnelliseksi saattamiseksi. Toim.

„Kuuromykkäin tyttöjen työkodissa“ Kööpenhaminassa, johon kotiin kuuluu m. m. pesulaitos, oli vuonna 1905 oppilaita 38. Kaikkiaan on tässä kodissa ollut oppilaita 195 siitä lähtien, kun työkotia perustettiin. Tämän yhteydessä on »Prinsessa Marian turvapaikka kuuromyksille naisille», joka otettiin käytäntöön marraskuussa 1904 ja saa vuosittain valtiolta 4,000 kruunua (noin 5,600 mk.) sekä sitä paitsi muita apurahoja. Siellä on tilaa noin 36 kuuromyksälle, jotka haluavat viettää viimeiset elämänyvuotensa siinä kaikin puolin hyvin järjestetyssä laitoksessa. Täydellinen ylöspito maksaa vuodessa 240 kr. (= noin 336 mrk.). Mutta kodin johtokunta koittaa antaa mahdollisimman monelle elon siellä ilmaiseksi.

Iltakoulun kuuromyksille aikoo Kööpenhaminan kuuromykkäin »Lukuyhdistys» (Laeseforening) jäsenilleen panna toimeen.

Islannin saarellakin on kuuromykkäinkoulu, jonka opettajana on eräs pappi, nimeltä G. Skulason. Opettajattaria on kaksi, joista toinen on nyt kesäluvan aikana Tanskassa tutkimassa siellä

olevien k.-m. koulujen opetusta. Kesälupa Islannin k.-m. koulussa alkoi 14 p. viime toukokuuta ja kestää se aina 1 päivään ensi lokakuuta.

Kuuromykkäin maanviljelyskoulussa Norjassa, joka koulu on Sandefjordin kaupungin läheisyydessä Kristiaaniasta etelään-päin, ovat oppilaat kaksi vuotta. Siinä on 2 osastoa, jossa kummassakin on ollut 7 oppilasta. Oppilaiden ikä vaihtelee 18:sta vuodesta 32:teen ikävuoteen. Talvisin annetaan tietopuolista opetusta 3 tuntia päivässä (kl. 3—6), jolloin opetetaan maanviljelysoppia, kotieläinoppia ja puutarhahoitoa sekä äidinkieltä, laskentaa ja terveysoppia. Koulun yhteyteen on järjestetty yksivuotinen oppijakso nuorille k.-m. tytöille, jotka siellä saavat oppia kaikkia talouteen kuuluvia tietoja. Se on siis samallinen kuin meillä on Pieksämäellä.

Kenties huvittaa K.-m. lehden lukijoita kuulla, miten tämä norjalainen maanviljelyskoulu, jossa kaikki tekevät työtään ilolla ja halulla, saatiin toimeen. Sen perustaja oli yksi Kristiaanin k.-m. koulun opettaja, nimeltä Eyvind Boyesen, joka eräänä päivänä ollessaan oppilaidensa kanssa välitunnilla koulun puistossa halusi tämän väliajankin käyttää opetukseen. Hän oli juuri koulussa opettanut sanan »tehdä». Nyt kysyi hän kultakin oppilaalta erikseen: »Mitä sinä teet?» Yksi pieni poikanen seisoi aivan yksikseen ja kaivoi lapiolla maata. Häneltäkin opettaja kysyi samaa. Poika vastasi harvaksen: »Minä muokkaan (= kaivan viljelykselle sopivaksi) maata.» — »Siinä olet oikeassa», tuumi Boyesen, »sillä maanmuokkaaminen se sinulle vasta sopiikin». Ja kun poika oli oikein talonpojan poika, ajatteli opettaja, että juuri sellaisia maalla tarvitaankin työtä tekemään ja sitä varten on perustettava koulu, jossa heitä opetetaan. Ja siten myöskin saadaan niin moni kuuromykkä estetyksi muuttamasta kaupunkiin, jossa niin monet kiusaukset heitä kohtaavat.

Näin ajatteli Boyesen ja hän ryhtyi hommaamaan maanviljelyskoulua norjalaisille kuuromykkille. Rahoja sai hän siten, että hän matkusti ympäri maata talosta taloon kokoomassa varoja. Ja kahden vuoden kuluttua oli hänellä 30,000 kruunua (noin 42,000 mrk.), joilla hän osti sen maatilan, missä koulu nyt on.

Kumpi Suomessakin olisi yhtä innokkaita kuuromykkäin ystäviä!

Kuuromykkä kirjailijatar. Sanomalehden »The Messenger» (englantilainen kuuromykkäin lehti) ensimmäisessä numerossa kerrotaan ranskalaisesta kuuromykkästä naisesta, nimeltä *Yvonne Pitrois*, joka on ruvennut kirjailijattareksi. Hän on jo kirjoittanut useita pieniä, kauniita kirjoja. *Yvonne Pitrois* on syntynyt

Pariisissa 1880. Seitsemänvuotiaana menetti hän kuulonsa. Hän lukee huulilta hyvin nopeasti; puhuu sujuvasti ranskaa ja englanninkieltä sekä — soittaa pianiinoa varsin taitavasti.

Ensimmäinen kuuromykkä sokea, joka oppi puhumaan, oli nimeltä Edouard Meystre, joka syntyi Lausannen kaupungissa Sveitsissä. Jossain seuraavassa k.-m. lehden numerossa kerromme hänestä enemmän.

Kansainvälinen kuuromykkäin-opettajain kokous. Englannin kuuromykkäin-opettajayhdistyksen toimeenpaneva hallinto päätti varsinaisessa kokouksessaan 9 p:nä jouluk. 1905, että yhdistyksen seuraava yleinen kokous Edinburgissa 1907 vietetään kansainvälisenä kuuromykkäin opettajakokouksena. Valittiin komitea, joka ryhtyy välttämättömiin valmistaviin toimenpiteisiin asian hyväksi.

Kuuromykkäinkoti. »Yhdistys kuuromykkäin opetuksen edistämiseksi Aachenissa» on päättänyt Saksan keisariparin hopeahäiden johdosta määrätä 100,000 markkaa sellaisen kodin perustamista varten, jossa köyhät kuuromykät, jotka ovat kykenemättömät itse itseänsä elättämään, voisivat huolettomina elämänsä viimeiset päivät viettää, vaikkapa olisivatkin eri uskontoa ja eri sukupuolta.

Ilmaan ilmapallolla nousi eräänä päivänä ilmassapurjehtija Cetti kolmen muun henkilön kanssa Tukholman urheilupuistosta ja pääsivät onnellisesti taasen maahan eräässä Tukholman läänissä olevassa pitäjässä kuljettuaan ilmassa pitkät matkat.

Manillan kuuromykkäinkoulun oppilaat olivat kutsutut katsomaan tätä ilmaan nousemista.

Kuollut. Sanomalehden »Tidning för döfstumma» (kuuromykkäin lehti), joka ilmestyy Nyköpingissä Ruotsissa, julkaisija, kuuromykkä kirjanpainaja J. F. Lindh kuoli 17 p:nä elokuuta noin 46 vuoden iässä. Hän on jo useina vuosina julkaissut sanottua lehteä ja oli paraillaan toimittamassa saman lehden numeroa 15:sta, kun kuolema hänet äkisti kohtasi.

Kirjevaihtoa!

Neiti Hulda Hakalalle! Kysytte, mistä toimitus ottaa selvän, onko k.-m. lehteen lähetetyt kilpikirjoitukset kuuromykkäin omia kirjoituksia vai heidän omaistensa avulla kyhättyjä.

Vastaamme siinä määrin luottavamme kuuromykkäin rehellisyyteen, että uskomme meille lähetetyt kilpakirjoitukset olevan kuuromykkäin itsensä kirjoittamia. — Ja eihän kuuromykillä olisi mitään hyötyäkään siitä, että antaisivat toisten henkilöiden korjata kirjoituksensa, jotka he sitten ominaan meille lähettäisivät. Sillä tavoin eivät kuuromykät koskaan oppisi itse mitään hyvää aikaan saamaan, vaan tarvitsisi heidän aina toisten apuun turvautua. Mutta pitäähän jokaisen ihmisen pyrkiä siihen, että tulee niin paljon kuin mahdollista ominvoimin maailmassa toimeen, tarvitsematta niin usein toisilta apua toivoa.

Mutta, ikävä kyllä, ei kilpakirjoituksia tahdo vaan saapua. Rohkaiskaa, kuuromykät, mielenne ja ottakaa itsellenne aikaa ja kirjoittakaa omaan lehteenne!

Kirjoitukset sopii edelleenkin lähettää osoitteella: Opettaja Aug. Heliä, Sokeainkoulu.

Kauniit kiitokset Hulda Hakalalle lähetyksistään! Kirjoitakaa toistekin!

Kaikillekin K.-m. lehteen kirjoituksia ja pieniä tietoja lähettäneille lausumme täten hartaat kiitoksemme ja toivomme edelleenkin saavamme sellaisia!

Nimenmuutoksia.

Sukunimemme *Helin* on toukokuun 12 päivästä *Talvia*.

J. F. Talvia. Siiri Talvia.

Turussa:

F. E. Henrikson — Hellä.

A. A. Matsson — Metso.

E. Grönlund — Tuomikoski.

A. Hakala — Heimo.

E. Grönroos — Vuokko.

S. Ärling — Linnavuori.

J. Karlsson — Kuha.

Naantalissa:

Gunnar Stenholm — Kivikari.

Raisiossa:

Karl Henrik Kajander — Vieno.

Kihloissa.

IDA VIRTANEN.

KAARLO BLOMBERG.

Teisko.

Uskela.

Hangossa 24 p. Kesäk.